

PATVIRTINTA
Vilniaus lietuvių namų direktoriaus
2016 m. sausio 14 d. įsakymu Nr. V1-10 (1.3)

VILNIAUS LIETUVIŲ NAMŲ EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus lietuvių namų (toliau - gimnazija arba Objektas) Ekstremaliųjų situacijų valdymo planas (toliau - Planas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Civilinės saugos įstatymo Nr. XI-635 16 straipsnio 3 skyriaus 9 punktu (Žin., 1998, Nr. 115-3230; 2009 m., Nr. 159-7207), Kriterijais ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, kurių vadovai turi organizuoti ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimą, derinimą ir tvirtinimą, ir ūkio subjektams, kurių vadovai turi sudaryti ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą, patvirtintais Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2010 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. 1-134 (Žin., 2010, Nr. 46-2236), Ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimo metodinėmis rekomendacijomis, patvirtintomis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2011 m. lapkričio 23 d. įsakymu Nr. 1-70 (Žin., 2011, Nr. 24-1200), Galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės atlikimo rekomendacijomis, patvirtintomis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2011 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. 1-189 (Žin., 2011, Nr. 70-3360), Ekstremaliųjų įvykių kriterijais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugpjūčio 24 d. nutarimu Nr. 988 (Žin., 2011, Nr. 107-5059).

1.1. Plano tikslas

2. Ekstremaliųjų situacijų valdymo planui keliami šie tikslai:

2.1. padidinti įstaigos vadovaujančiųjų darbuotojų parengtį, pagerinti jų reagavimą į ekstremalias situacijas įstaigoje ir pagal atliekamo darbo specifiką už jos ribų, kiek įmanoma sumažinti riziką ir kuo veiksmingiau panaudoti civilinės saugos pajėgas ir materialinius išteklius vykdant darbuotojų ir Vilniaus miesto civilinės saugos pajėgų apsaugos priemones, organizuojant gelbėjimo ir ekstremaliųjų situacijų padarinių šalinimo darbus;

2.2. padėti įstaigos vadovui organizuoti ir koordinuoti įvykių likvidavimą ir jų padarinių šalinimą įstaigoje ir pagal atliekamo darbo specifiką už jos ribų;

2.3. prognozuoti ekstremalias situacijas ir numatyti prevencines priemones, kad iš anksto pasirengus, būtų išvengta ekstremalios situacijos arba sumažėtų galimybė jai kilti, o susidarius ekstremaliai situacijai, būtų mažiau pakenkta žmonėms, turtui bei aplinkai įstaigoje ir pagal atliekamo darbo specifiką už jos ribų;

2.4. planuoti veiksmus ekstremalioms situacijoms valdyti, numatyti pareigines

funkcijas bei pasiskirstyti atsakomybę ir sukaupti reikiamus materialinius išteklius galimų ekstremalių situacijų padariniams šalinti įstaigoje ir pagal atliekamo darbo specifiką už jos ribų;

2.5. numatyti bazę, padedančią parengti išsamią veiksmų seką įvykus ekstremaliai situacijai ir išmokyti veiksmų įstaigos darbuotojus;

2.6. tinkamai reaguoti į ekstremalią situaciją, organizuoti gelbėjimo ir ekstremalių situacijų padarinių šalinimo darbus (perspėti darbuotojus, galinčius patekti į pavojingo poveikio zoną, apie įvykį; ar ekstremalią situaciją informuoti atsakingus darbuotojus, avarines tarnybas ir kitas suinteresuotas institucijas, organizuoti pirminius gelbėjimo darbus, prireikus organizuoti darbuotojų evakavimą, laiku kreiptis reikalingos pagalbos).

1.2. Trumpas įstaigos apibūdinimas

3. Informacija apie Vilniaus lietuvių namus:

3.1. buveinė - Dzūkų g. 43, Vilnius;

3.2. kodas - 190979161;

3.3. kontaktai - tel.: (8 5) 269 5173, (8 5) 269 5273, el. p. ukis@lnamai.lt;

3.4. vadovas - direktorius Gintautas Rudzinskas, tel.: (8 5) 269 5173;

3.5. darbuotojas atsakingas už civilinę saugą: Ugdymo aptarnavimo skyriaus vedėjas (gimnazijoje), bendrabučio valdytojas (bendrabutyje);

3.6. pagrindinis tikslas: - švietimas;

3.7. veiklos sritys - bendrasis vidurinis ugdymas,

3.8. darbo laikas - administracijos darbo laikas nustatytas I-IV nuo 8.00 iki 17.00 val., V nuo 8.00 iki 15.45 val. (pietūs 12.00-12.45 val.);

3.9. darbuotojų skaičius - 85 žmonės;

3.10. didžiausias žmonių skaičius, galintis būti įstaigoje vienu metu - ~ 400 žmonių;

3.11. apsaugos organizavimas - sargai budėtojai;

3.12. asmeninės apsaugos priemonės - nėra;

3.13. pavojingų cheminių medžiagų įstaigoje - nėra;

3.14. elektros energiją - tiekia Energijos skirstymo operatorius, akcinė bendrovė „Eso“ iš gimnazijos teritorijoje esančios transformatorinės pastotės;

3.15. geriamą vandenį - teikia uždaroji akcinė bendrovė „Vilniaus vandenys“;

3.16. patalpos šildomos - šiluminė energija tiekia centralizuotai akcinė bendrovė „Vilniaus energija“;

3.17. ryšiai - pranešimas apie incidentą bus vykdomas akcinės bendrovės „TEO LT“ ar mobiliais telefonais ir kompiuteriniu interneto ryšio tinklu;

3.18. priešgaisrinė sauga - savalaikiam, pavojingų gaisro faktorių aptikimui bei žmonių informavimui apie gaisrą, taip pat veiksmingam pavojingų gaisro faktorių šalinimui pastate turima 15 vnt. miltelinių gesintuvų.

1.3. Plane vartojamos sąvokos

Civilinė sauga - veikla, apimanti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms, veiksmus joms gresiant ar susidarius, ekstremaliųjų situacijų likvidavimą ir jų padarinių šalinimą.

Civilinės saugos sistemos parengtis - civilinės saugos sistemos subjektų pasirengimas reaguoti į susidariusią ekstremaliąją situaciją.

Civilinės saugos pratybos - valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų mokymas ir civilinės saugos sistemos parengties patikrinimas, kai tariamomis ekstremaliosiomis sąlygomis tikrinami veiksmai ir procedūros, numatytos ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose, tobulinami valdymo įgūdžiai, mokomasi praktiškai organizuoti gyventojų ir turto apsaugą nuo ekstremaliųjų situacijų poveikio ir atlikti gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinus darbus, likviduoti įvykius, ekstremaliuosius įvykius ar ekstremaliasias situacijas ir šalinti jų padarinius.

Ekstremalioji situacija - dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą.

Ekstremalusis įvykis - nustatytus kriterijus atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, kuris kelia pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas (toliau - **operacijų vadovas**) - civilinės saugos sistemos subjekto valstybės tarnautojas, darbuotojas ar valstybės politikas, paskirtas vadovauti visoms civilinės saugos sistemos pajėgoms, dalyvaujančioms likviduojant ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją ir šalinant jų padarinius ekstremaliosios situacijos židinyje.

Ekstremaliųjų situacijų prevencija - kryptingai vykdoma pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms priemonių visuma, kad būtų išvengta ekstremaliųjų situacijų arba mažėtų jų galimybė, o susidarius ekstremaliajai situacijai būtų kuo mažiau pakenkta gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų veiklai, turtui ir aplinkai.

Ekstremaliųjų situacijų valdymo planas - dokumentas, kuriuo reglamentuojamas materialinių ir žmogiškųjų išteklių sutelkimas ir valdymas gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms.

Gelbėjimo darbai - veiksmai, kuriais įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu siekiama išgelbėti gyventojų gyvybes, sveikatą ir turtą, suteikti jiems pirmąją medicinos pagalbą ir (ar) nugabenti juos į sveikatos priežiūros įstaigas, taip pat apsaugoti aplinką.

Gelbėjimo darbų vadovas - civilinės saugos sistemos pajėgų valstybės tarnautojas ar darbuotojas, iki operacijų vadovo paskyrimo ekstremaliosios situacijos židinyje vadovaujantis gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams, taip pat įvykio, ekstremaliojo įvykio likvidavimo ir

jų padarinių šalinimo darbams.

Gyventojų evakavimas - dėl gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos organizuotas gyventojų perkėlimas iš teritorijų, kuriose pavojinga gyventi ir dirbti, į kitas teritorijas, laikinai suteikiant jiems gyvenamąsias patalpas.

Įvykis - ekstremaliojo įvykio kriterijų neatitinkantis, nepasiekęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, keliantis pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Neatidėliotini darbai - veiksmai, užtikrinantys gelbėjimo, paieškos darbų vykdymą, turto išsaugojimą, sanitarinį švarinimą ir būtinausių gyvenimo sąlygų atkūrimą įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu.

Pavojingoji medžiaga - medžiaga, mišinys ar preparatas, nurodytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta sąraše arba atitinkantis nustatytus kriterijus ir esantis žaliavų, gaminių, šalutinių produktų, liekanų ar tarpinių produktų pavidalo, įskaitant medžiagas, kurios gali susidaryti kilus avarijai.

Perspėjimo sistema - visuma organizacinių ir techninių priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti garsinio perspėjamojo civilinės saugos signalo davimą ir (ar) informacijos apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius, jų šalinimo priemones ir apsaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus perdavimą gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams.

Veiklos vykdytojas - pavojingo objekto, įrenginio savininkas arba valdytojas.

II. GRESIANTYS ĮVYKIAI

4. Atlikus Gimnazijoje galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę (1 priedas) galima išvardinti šiuos galimus pavojus ir ekstremalias situacijas: gaisras, įvykis elektros ūkio objekte, įrenginyje, tinkluose ar šilumos ūkio objekte, tinkluose, uraganas, smarki audra, škvalas, pavojingos užkrečiamos ligos.

Eil. Nr.	Rizikos šaltinio pavadinimas	Vertinimas balais	Galimo pavojaus tikimybės lygis
1	Gaisras gimnazijos teritorijoje, bendrabutyje, gimnazijoje.	4	Didelė tikimybė
2	Įvykis šilumos ūkio objekte, įrenginyje, tinkluose	4	Didelė tikimybė
3	Įvykis elektros ūkio objekte, įrenginyje, tinkluose	4	Didelė tikimybė
4	Labai smarki audra, viesulas, škvalas	4	Didelė tikimybė
5	Pavojingos užkrečiamos ligos	4	Didelė tikimybė
6	Uraganas	2	Maža tikimybė
7	Pavojingas radinys	2	Maža tikimybė
8	Branduolinė avarija	2	Maža tikimybė

1 lentelė., Gimnazijos rizikos šaltiniai.

5. Šių galimų išvardintų pavojų mažinimui parengtas įstaigos Ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių planas (2 priedas).

III. PERSPĖJIMO IR INFORMAVIMO APIE GRESIANTĮ AR SUSIDARIUSĮ ĮVYKĮ ORGANIZAVIMAS

6. Perspėjimo ir informavimo tikslas - perspėti darbuotojus apie ekstremalią situaciją ar ekstremalų įvykį, informuoti apie galimus padarinius bei pateikti savisaugos rekomendacijas.

7. Už perspėjimą atsako gimnazijos direktorius ir asmenys atsakingi už civilinę saugą.

8. Gimnazijos direktoriaus ir už civilinę saugą atsakingo asmens veiksmai gresiant ar susidarius įvykiui ir numatomos perspėjimo ir informavimo priemonės:

8.1. ekstremalios situacijos atveju gimnazijos direktorius ir už civilinę saugą atsakingas asmuo, vadovaudamiesi objekto ekstremalioms situacijoms valdymo planu ir atsižvelgdamas į avarijos pobūdį, mastą bei galimą poveikį žmonių gyvybei ir sveikatai, nedelsdami perspėja darbuotojus.

IV. KEITIMOSI INFORMACIJA APIE ĮVYKĮ TVARKA

9. Gimnazijos direktorius, gavęs informaciją, nedelsdamas įvertina informacijos svarbą, ją patikrina, susistemina ir perduoda trumpą įvykio, gresiančio ar įvykusio ekstremaliojo įvykio, gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos apibūdinimą (laiką, adresą, objektą, informacijos šaltinį, priežastis, prognozę), priimtus sprendimus, planuojamus ar atliktus pirminius veiksmus, vadovo pareigas, vardą ir pavardę, telefonų numerius (3 priedas):

9.1. Bendrajam pagalbos centrui telefonu 112;

9.2. Steigėjui, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijai.

V. GIMNAZIJOS APSAUGA GRESIANT AR SUSIDARIUS ĮVYKIUI

10. Bendruomenės evakavimo tikslas - apsaugoti bendruomenę nuo kenksmingų faktorių poveikio, iškeldinant juos iš patalpų.

11. Evakavimas organizuojamas vadovaujantis Gyventojų evakavimo organizavimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimu Nr. 1502

12. Gimnazijos bendruomenės evakavimo organizavimas:

12.1. už Gimnazijos darbuotojų ir vaikų evakavimą atsakingas Gimnazijos direktorius. Jeigu evakuacijos mastai dideli (gamtinio, ekologinio ekstremalaus įvykio atveju), evakavimą gali koordinuoti savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komitetas (ESK);

12.2. Evakuacijos tvarka - tai visuma apibrėžtų priemonių ir veiksmų, kurių būtina imtis, siekiant apsaugoti mokinių ir darbuotojų sveikatą ir gyvybę, turto apsaugą;

12.3. evakuacijos paskirtis - koordinuoti mokinių ir darbuotojų, turto evakuaciją

ekstremalių įvykių (situacijų) atvejais, kad evakuacija vyktų tvarkingai, be sumaišties pagal nustatytą tvarką.

13. Veiksmai Gimnazijos bendruomenės evakavimo ir pasiruošimo metu:

13.1. bendruomenės ir turto evakavimui įkurta evakuacijos koordinavimo grupė (4 priedas). Pagrindinė jos funkcija - vykdyti ir kontroliuoti evakuaciją, palaikyti ryšį su savivaldybės gyventojų evakavimo komisijomis. Evakavimo koordinavimo grupei vadovauja Gimnazijos direktorius.

14. Gimnazijos evakuacijos koordinavimo grupė:

14.1. nedelsdama perspėja gimnazijos bendruomenę apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją (naudojamas ranka įjungiamas skambutis, įspėjimo signalas - 1 ilgas iki min. trunkantis signalas, arba elektroninis gaisrinis signalas), išjungia elektros energijos tiekimą;

14.2. vykdo darbuotojų ir vaikų evakavimą.

15. Gimnazijoje saugūs, tvarkingi ir laisvi evakuaciniai išėjimų keliai. Iš kiekvieno pastato aukšto yra trys, atitolę vienas nuo kito, evakuaciniai išėjimai. Pagrindinis evakuacijos kelias - laiptinė, tiesioginiai evakuacijos keliai, koridoriai. Link evakuacinių išėjimų yra žalios spalvos nurodomieji ženklai „Išėjimas“ rodantys išėjimo kryptį. Visuose aukštuose gerai matomoje vietoje kabo žmonių evakuacijos planai.

16. Už mokinių evakuaciją atsakingi klasių auklėtojai ir tuo metu dirbantys mokytojai. Jie skubiai eina su mokiniais evakuacinių išėjimų ženklų pagalba iš Gimnazijos patalpų. Jeigu visi evakuacijos keliai vienodai saugūs - nematyti nei ugnies, nei dūmų - eina per artimiausią evakuacinį išėjimą. Jei reikia eiti per uždūmintą patalpą - eina pasilenkus po dūmais, prisidengus veidą, arba šliaužia. Klasių auklėtojai su mokiniais buriuojasi grupėmis gimnazijos kieme. Auklėtojai, suskaičiavę susirinkusius mokinius, informuoja apie tai evakuacijos koordinavimo grupės vadovą. Gimnazijos darbuotojai išeina iš pastato ir eina į susirinkimo vietą.

17. Evakuotų darbuotojų grįžimas į nuolatinės darbo vietas:

17.1. sprendimą dėl evakuotųjų grįžimo į nuolatinės vietas priima Gimnazijos direktorius. Darbuotojų grįžimą koordinuoja Gimnazijos direktorius, vykdo - Gimnazijos evakavimo grupės nariai.

18. Darbuotojų aprūpinimo asmeninės apsaugos priemonėmis organizavimas:

18.1. gimnazijoje asmeninės apsaugos priemonių nėra.

19. Pirmosios pagalbos teikimo darbuotojams ir mokiniams, nukentėjusiems per įvykį:

19.1. įstaigos darbuotojams keliami reikalavimai, kad kasdieniniame darbo režime ar ekstremalaus įvykio atveju būtų pasirengę suteikti pirmąją medicinos pagalbą nukentėjusiems žmonėms;

19.2. pirmoji pagalba teikiama iki greitosios medicininės pagalbos atvykimo. Pagalbos suteikimui, gimnazijos Mokytojų kambaryje ir technologijų kabinetuose yra pirmosios medicininės pagalbos vaistinė.

VI. GIMNAZIJS VEIKSMAI GAISRO AR SPROGIMO ATVEJU

6.1. Gaisro atveju

20. Gaisras - sudėtingas fizikinis bei cheminis reiškinys, kuris dažnai padaro materialinių nuostolių, sukelia grėsmę žmonių gyvybei ir sveikatai. Gaisrų gesinimas - aktyvūs veiksmai, kuriais siekiama išgelbėti darbuotojus ir mokinius, turtą bei užgesinti gaisrą.

21. Ugnis yra medžiagų oksidavimosi procesas, kurio metu išsiskiria energija, dažniausiai karščio pavidalu. Pagrindiniai rizikos faktoriai gaisro metu yra dūmų ir toksinių degimo produktų pasklidimas. Ugnies sklidimo ir gaisro vystymosi greitis priklauso nuo daugelio faktorių: medžiagų degumo ir degimo metu išskiriamos energijos kiekio, medžiagų fizinės formos (kieta, dujinė, skysta), deguonies kiekio gaisro vietoje.

22. Daugeliu atvejų gaisras kyla dėl šių priežasčių:

22.1. dėl neatsargaus elgesio su ugnimi, neatsargaus rūkymo;

22.2. dėl netvarkingų elektros įrengimų ir jų naudojimo taisyklių pažeidimo;

22.3. dėl Priešgaisrinės saugos taisyklių pažeidimų eksploatuojant šildymo įrenginius;

22.4. dėl žaibo ir elektrostatinų krūvių;

22.5. tyčinių padegimų;

22.6. sabotažo, diversijos ar teroro akto atveju.

23. Gaisrų atvejais galimi padariniai:

23.1. įvairių laipsnių žmonių nudegimai;

23.2. darbuotojų ir mokinių apsinuodijimas dūmais, į kurių sudėtį įeina daug nuodingų dujų, gaisro metu susijungiančių į mišinius, žymiai pavojingesnius nei kiekvienos dujos paimtos atskirai ir kurie gali pasklisti dideliais atstumais nuo gaisro vietos;

23.3. materialiniai įstaigos nuostoliai;

23.4. galimi žmonių mirties atvejai.

24. Atsižvelgiant į gaisrų mastą, taikomos tokios apsaugos priemonės:

24.1. žmonių evakavimas iš pavojingos zonos;

24.2. pirmosios medicinos pagalbos suteikimas nukentėjusiesiems;

24.3. žmonių patekimo į pavojingą zoną apribojimas;

24.4. kvėpavimo organų ir odos apsauga asmeninėmis apsaugos (parankinėmis) priemonėmis;

24.5. gaisrų gesinimo priemonių įrengimas ir panaudojimas bei priežiūra;

24.6. griežtas gaisrinės saugos reikalavimų vykdymas.

6.2. Sprogimo atveju

25. Sprogimas - procesas, kada staigiai besiplečiant karštomis dujomis, medžiagos yra išmetamos į skirtingas puses. Sprogimus galima suskirstyti į du pagrindinius tipus, priklausomai nuo to, kas sąlygojo sproginimą:

25.1. sproginimai, įvykę dėl fizikinių procesų;

25.2. sproginimai, sąlygojami cheminių reakcijų.

26. Pagrindinės sproginimų priežastys:

26.1. dėl atsitiktinių priežasčių, ištekėjus benzinui uždaroje patalpoje, susidaro sproginūs degių dujų ar garų ir oro mišiniai, kurie nuo liepsnos, žarijos ar kibirkšties gali sprogti;

26.2. fizikiniai garų sproginimai, kai skystis verda itin smarkiai (kai išlydytas metalas ar šlakas susiliečia su vandeniu ir t. t.);

26.3. sabotazo ir diversijos atveju.

27. Sproginimo smūgio banga, įkaitusios dujos ir lekiančios skeveldros yra tiesioginiai sproginimo padariniai, nes:

27.1. sproginimo banga žaloja žmones, sugriauna pastatus;

27.2. ugnis ir įkaitusios dujos apakina ir apdegina žmones, sukelia gaisrus;

27.3. lekiančios skeveldros traumuoja žmones, gali sukelti gaisrus;

27.4. sproginimo metu susidaro kenksmingos medžiagos (pvz., sproginant trotilui, susidaro daug anglies monoksido);

27.5. galimi materialiniai nuostoliai;

27.6. galimi žmonių mirties atvejai.

28. Atsižvelgiant į sproginimo galingumą, taikomos tokios apsaugos priemonės:

28.1. žmonių evakavimas iš pavojingos zonos;

28.2. pirmosios medicinos pagalbos nukentėjusiesiems suteikimas;

28.3. žmonių patekimo į pavojingą zoną apribojimas.

6.3. Kilus gaisrui ar sproginimui patalpoje ar teritorijoje

29. Nedelsiant pranešti Bendrajam pagalbos centrui telefonu 112:

29.1. gesinti gaisro židinį turimomis gaisro gesinimo priemonėmis pagal įstaigos gaisrinės saugos instrukciją;

29.1. vadovauti žmonių evakavimui ir gaisro gesinimui iki atvyks ugniagesiai - gelbėtojai;

29.2. organizuoti ir vadovauti materialių vertybių gelbėjimui;

29.3. prireikus išjungti agregatus, elektros tiekimą, vėdinimo ir kitas sistemas;

29.4. imtis priemonių apsaugoti gesinančius gaisrą žmones nuo galinčių griūti konstrukcijų, elektros srovės poveikio, apsinuodijimų ir apdegimų.

30. Darbuotojų atsakingų už gelbėjimo darbų organizavimą veiksmai:

30.1. apie įvykį pranešti Bendrajam pagalbos centrui telefonu 112 (atsakingas:

darbuotojas, atsakingas už ryšius ir informavimą);

30.2. skubiai iš įstaigos evakuoti žmones (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už viešosios tvarkos palaikymą);

30.3. pradėti pirminius gaisro gesinimo darbus žmones (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už priešgaisrinę saugą).

VII. GIMNAZIJOS VEIKSMAI HIDROMETEOROLOGINIŲ REIŠKINIŲ ATVEJ AIS

31. Ekstremalių įvykių kriterijuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 241 (Žin., 2006, Nr. 29-1004), nustatyti meteorologinių ir hidrologinių reiškinių kriterijai. Objekto veiklai įtakos gali turėti žemiau išvardinti stichiniai hidrometeorologiniai reiškiniai:

31.1. stichiniams hidrometeorologiniams reiškiniams priskiriami:

31.1.1. vėjas (škvalas, viesulas), kurio maksimalus greitis - 28^{32} m / s,

31.1.2. smarkus lietus, kai per 12 val. ir trumpesnį laiką iškrenta 50^{80} mm kritulių,

31.1.3. smarkus sniegas, kai per 12 val. ir trumpesnį laiką iškrenta 20^{30} mm ir daugiau kritulių ir sniego dangos storis padidėja 20^{30} cm,

31.1.4. smarki pūga, trunkanti 12 val. ir daugiau, kai vidutinis vėjo greitis 15^{20} m/s ir didesnis,

31.1.5. smarki lijundra, kai ant standartinio lijundros stovo laidų susidaro 20 mm skersmens ir storesnis apšalas,

31.1.6. smarkus sudėtinis apšalas, kai ant standartinio lijundros stovo laidų susidaro 35 mm skersmens ir storesnis apšalas,

31.1.7. didelis speigas, kai temperatūra minus 30° C ir žemesnė,

31.1.8. tirštas rūkas, kai 12 val. ir ilgiau matomumas yra 100 m ir mažesnis.;

31.2. katastrofiniams hidrometeorologiniams reiškiniams priskiriami:

31.2.1. vėjas (škvalas, viesulas), kurio maksimalus greitis 33 m / s ir didesnis,

31.2.2. smarkus lietus, kai per 12 val. ir trumpesnį laiką iškrenta 80 mm ir daugiau kritulių,

31.2.3. smarkus sniegas, kai per 12 val. ir trumpesnį laiką iškrenta 30 mm ir daugiau kritulių ir sniego dangos storis padidėja 30 ir daugiau cm,

31.2.4. smarki pūga, trunkanti 24 val. ir daugiau, kai vidutinis vėjo greitis 20 m / s ir didesnis,

31.2.5. didelis speigas, kai temperatūra 3 naktis ir ilgiau yra minus 30° C ir žemesnė.

32. Šių reiškinių atvejais galimi šie padariniai:

32.1. sutrikdomas transporto eismas, užpustomi ar užtvindomi keliai, miesto gatvės, išraunami medžiai, dėl to sutrinka žmonių aprūpinimas maistu, vandeniu;

32.2. sugriaunami namai, nuplėšiami pastatų stogai, apverčiamos transporto

priemonės, nulaužiami arba išraunami medžiai, išverčiamos elektros ir telefono atramos, nutraukiami elektros perdavimo linijų laidai;

32.3. nutraukiamas elektros energijos, šilumos ir kitų energijos rūšių tiekimas, sustabdomos įmonės;

32.4. žmonių sužalojimo ar mirties atvejai.

33. Gaivaline nelaime laikomas toks meteorologinis reiškinys kai daugiau kaip trečdalyje Lietuvos Respublikos teritorijos išplinta smarkus vėjas, smarkus lietus, stambi kruša, smarkus sniegas, smarki pūga, smarki lijundra, smarkus sudėtinis apšalas, šlapio sniego apdrebą, plikledis, didelis speigas, tirštas rūkas, pavojinga šalna, sausra aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu, ypač didelis gaisrų pavojus, gamtiniai miškų, durpynų gaisrai: Meteorologiniai reiškiniai laikomi katastrofiniais ir gali sukelti ypatingą situaciją tais atvejais kai nurodytieji reiškiniai išplinta trečdalyje Lietuvos Respublikos teritorijos ir, žinoma, gali sukelti dar daugiau problemų dėl objekte esančių žmonių saugumo.

34. Ypatinga ekologinė situacija susidaro tuo atveju, kai dėl pavojingų meteorologinių reiškinų - vėjo, škvalo, viesulo, smarkaus lietaus, stambios krušos, smarkaus snygio, smarkios pūgos, didelio speigo nukenčia ne mažiau kaip trečdalis Lietuvos Respublikos teritorijos.

35. Tokių reiškinų atvejais: sutrikdomas transporto eismas, užpustomi ar užtvindomi keliai, miesto gatvės, išraunami medžiai, dėl to sutrinka įstaigos darbuotojų atvykimas į darbą, o tuo pačiu žmonių aprūpinimas maistu ir būtinausiomis reikmėmis; nutraukiamas elektros energijos, šilumos tiekimas. Sugriaunami namai, nuplėšiami pastatų stogai, apverčiamos transporto priemonės, nulaužiami arba išraunami medžiai, dėl ko gali būti apgadinti arba visiškai sugriauti objektai; galimi žmonių sužalojimo ar mirties atvejai.

36. Apie artėjantį stichinį ar katastrofinį meteorologinį reiškinį iš anksto įspėja Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba per šalies civilinės saugos institucijas. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos pranešimus apie hidrometeorologinį pavojų transliuoja visai šaliai per Lietuvos radijo I programą ir per Lietuvos televizijos LRT programą, prieš tai įjungus sirenas bei taip perdavus civilinės saugos signalą „**Dėmesio visiems**“. Informacija taip pat gali būti gauta tiesiogiai iš Švietimo ir mokslo ministerijos. Paprastai tokie meteorologiniai reiškiniai būna pakankamai gerai prognozuojami, todėl dar būna pakankamai laiko jiems pasirengti.

37. Pagrindinės apsaugos nuo pavojingų hidrometeorologinių reiškinų priemonės:

37.1. rengiantis hidrometeorologiniam reiškiniui, rekomenduojama:

37.1.1. perspėti darbuotojus apie artėjantį hidrometeorologinį reiškinį ir informuoti, kokie darbai turi būti atlikti,

37.1.1. sutvirtinti silpnus pastatus, statinius;

37.1.1. sandariai uždaryti pastatų langus, duris, stoglangius ir kitas angas;

37.1.1. paruošti priedangą laikinai žmonių apsaugai,

37.1.1. parengti techniką, įrangą gelbėjimo darbams atlikti;

37.2. prasidėjus hidrometeorologiniam reiškiniui, rekomenduojama:

37.2.1. būti uždarytų patalpų viduje, toliau nuo langų. Langus geriausia uždengti sunkaus audinio apdangalais,

37.2.2. išjungti elektrą ir vandenį,

37.2.3. žiemą, sutrikus šildymo sistemai, šilumą patalpose išsaugoti uždengus langus ir duris apdangalais,

37.2.4. evakuoti darbuotojus į saugias patalpas;

37.3. hidrometeorologinio reiškinio atveju būtina:

37.3.1. perspėti darbuotojus ir moksleivius apie artėjantį hidrometeorologinį reiškinį ir informuoti, kokie darbai turi būti atlikti,

37.3.2. organizuoti budėjimą įstaigoje,

37.3.3. apžiūrėti, jei reikia, ir sutvirtinti silpnus pastatus, statinius,

37.3.4. sandariai uždaryti pastatų langus, duris, stoglangius ir kitas angas,

37.3.5. paruošti patalpas žmonių apsaugai,

37.3.6. parengti turimą techniką ir įrangą gelbėjimo darbams atlikti;

37.4. prasidėjus hidrometeorologiniam reiškiniui, rekomenduojama:

37.4.1. būti uždarytų patalpų viduje, toliau nuo langų. Langus geriausia uždengti sunkaus audinio apdangalais,

37.4.2. sustabdyti elektros ir vandens tiekimą,

37.4.3. žiemą, sutrikus šildymo sistemai, šilumą patalpose išsaugoti uždengus langus ir duris apdangalais,

37.4.4. esant reikalui evakuoti žmones į saugias patalpas;

38. Darbuotojų atsakingų už gelbėjimo darbų organizavimą veiksmai:

38.1. apie įvykį pranešti Bendrajam pagalbos centrui tel. 112 (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už ryšius ir informavimą);

38.2. nedelsiant sukviesti atsakingų darbuotojų už gelbėjimo darbų organizavimą ekstremalios situacijos atveju pasitarimą (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už ryšius ir informavimą);

38.3. skubiai uždaryti langus ir duris (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už priešgaisrinę saugą); 38.4. išjungti elektros energijos tiekimą (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už priešgaisrinę saugą);

38.5. nesėdėti arti langų (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už priešgaisrinę saugą);

38.6. automobilių nelaikyti po medžiais ar šalia lengvų konstrukcijų statinių (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už priešgaisrinę saugą);

38.7. sutvirtinti silpnai sutvirtintus statinius (atsakingas: darbuotojas, atsakingas už priešgaisrinę saugą).

VIII. GIMNAZIJOS VEIKSMAI, ESANT UŽKRATAMS, SUSIRGIMAMS INFEKCIŪMIS LIGOMIS, KITŲ EKSTREMALIŲ SVEIKATAI SITUACIJŲ ATVEJ AIS

39. Ekstremali sveikatai situacija, kai nesulaikomai plinta užkrečiama liga, vadinama epidemija. Lietuvos medikai užkrečiamąsias (infekcines) ligas skirsto į 5 grupes:

39.1. užkrečiamosios kraujo ir invazinės ligos (riketsiozės, dėmėtoji šiltinė, geltonoji karštligė, grįžtamoji šiltinė, maliarija ir kt.);

39.2. zooantroponozės (ligos, kurių užkrato šaltinis - įvairūs gyvūnai. Tai maras juodligė, pasiutligė, leptospirozė, pseudotuberkuliozė, jersiniozė ir kt.);

39.3. kūno dangų ligos (stablīgė, rožė, sepsis ir kt.);

39.4. kvėpavimo takų ligos (gripas, difterija, raupai, poliomielitas);

39.5. užkrečiamosios žarnyno ir parazitinės ligos (vidurių šiltinė, paratifas, salmoneliozė, botulizmas, cholera, šigeliozė, dizenterija, trichineliozė ir kt.).

40. Epizootijas sukeliančios pavojingiausios gyvulių lygos yra šios:

40.1. galvijų, kiaulių, paukščių maras;

40.2. snukio ir nagų liga;

40.3. plaučių uždegimas, paukščių cholera ir kt.

41. Epifitotijos mastą neretai įgyja augalų ligos: įvairios javų rudligės, miltligės, dėmėtlīgės, bulvių maras, fitoftora, agurkų netikroji miltligė ir kt.

8.1. Gimnazijos veiksmai infekcinių susirgimų atveju

42. Masiškus infekcinius susirgimus gali sukelti vandentiekio avarijos, sanitarinių reikalavimų nesilaikymas, infekciniai užkrėtimai ir kt. Išaiškėjus keletui susirgimų, turinčių vienodus požymius apie tai neatidėliotinai pranešama visuomenės sveikatos priežiūros institucijai.

43. Nusprendžiama, kokias priemones ir būdus apsaugojimui naudoti. Kviečiami Vilniaus miesto visuomenės sveikatos centro specialistai.

GALIMŲ PAVOJŲ IR EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ RIZIKOS ANALIZĖ

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Remiantis Galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės atlikimo rekomendacijomis, patvirtintomis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2011 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. 1-189 (Žin., 2011, Nr. 70-3360), parengta Vilniaus lietuvių namų (toliau - gimnazija) galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė (toliau - rizikos analizė), kuria siekiama detalizuoti gimnazijos teritorijoje galimų pavojų nustatymą, ekstremaliųjų situacijų rizikos (toliau - rizika) vertinimą, ekstremaliųjų situacijų rizikos lygio nustatymą.

2. Rizikos analizė atliekama šiais etapais:

2.1. nustatomi galimi pavojai;

2.2. atliekamas rizikos vertinimas;

2.3. numatomas rizikos lygis ir jos priimtinumai.

3. Duomenys, gauti atlikus rizikos analizę, naudojami rengiant Gimnazijos ekstremaliųjų situacijų valdymo planą.

4. Rizikos analizė peržiūrima ir prireikus atnaujinama ne rečiau kaip kartą per metus. Atsiradus naujiems pavojams, pasikeitus civilinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams ar įvykus kitiems pokyčiams, didinantiems pavojų ar ekstremaliųjų situacijų riziką ir mažinantiems vaikų ir Gimnazijos darbuotojų saugumą rizikos analizė atliekama iš naujo.

5. Rekomendacijose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II. GALIMŲ PAVOJŲ NUSTATYMAS

6. Galimi pavojai nustatomi remiantis moksliniais, statistiniais, istoriniais duomenimis, specialistų ir ekspertų vertinimais, Ekstremaliųjų įvykių kriterijais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 nutarimu Nr. 241.

7. Galimas pavojus suprantamas kaip galimų įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų keliama grėsmė žmonėms, turtui ir (arba) aplinkai.

8. Nustatyti galimi pavojai:

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Nustatyto galimo pavojaus padarinių (poveikio) zona ir galimas pavojaus išplitimas	Galimo pavojaus kilimo priežastys
I. GAMTINIO POBŪDŽIO			
1.	Labai smarki audra, viesulas, škvalas	Miesto ir gimnazijos teritorija	Stichinis meteorologinis reiškinys
2.	Uraganas	Miesto ir gimnazijos teritorija	Katastrofinis meteorologinis reiškinys
3.	Pavojingos užkrečiamos ligos	Gimnazijos patalpos ir teritorija	Kontaktuojant su sergančiuoju, dėl maisto ruošimo technologijų pažeidimų
II. TECHNINIO POBŪDŽIO			
4.	Įvykis elektros ūkio objekte, įrenginyje, tinkluose	Energijos skirstymo operatorius, akcinė bendrovė „Eso“	Elektros energijos tiekimo vartotojams sutrikimas
5.	Įvykis šilumos ūkio objekte, įrenginyje, tinkluose	Akcinė bendrovė „Vilniaus energija“	Šilumos energijos tiekimo sutrikimas
III. EKOLOGINIO POBŪDŽIO			
6.	Branduolinė avarija	Ignalinos atominė elektrinė	Radiacinė avarija
IV. KITAS EKSTREMALUS ĮVYKIS			
7.	Pavojingas radinys	Gimnazijos teritorijoje	Teroro atvejais
8.	Gaisrai aplinkiniuose miškuose ar pramonės objektuose, įstaigose	Gimnazijos teritorijoje	Dėl neatsargaus rūkymo, elgesio su ugnimi, dėl sausros, netvarkingų elektros įrenginių, dėl žaibo ir elektrostatiinių krūvių, dėl tyčinio padegimo

1 lentelė. Nustatytų galimų pavojų apibūdinimas

III. RIZIKOS VERTINIMAS

9. Nustatytų galimų pavojų tikimybė (T) ir galimi padariniai.

Eil. Nr.	Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas	Vertinimo lygiai	Galimo pavojaus tikimybės lygis
1.	Gaisrai miškų ar pramonės objektuose, įstaigose	4	Didelė tikimybė
2.	Įvykis šilumos ūkio objekte, įrenginyje, tinkluose	4	Didelė tikimybė
3.	Įvykis elektros ūkio objekte, įrenginyje, tinkluose	4	Didelė tikimybė
4.	Labai smarki audra, viesulas, škvalas	4	Didelė tikimybė
5.	Pavojingos užkrečiamos ligos	4	Didelė tikimybė
6.	Uraganas	2	Maža tikimybė
7.	Pavojingas radinys	2	Maža tikimybė
8.	Branduolinė avarija	2	Maža tikimybė

2 lentelė. Galimo pavojaus tikimybės įvertinimas

EKSTREMALIŪJŲ SITUACIJŲ PREVENCIJOS PRIEMONIŲ PLANAS

Eil. Nr.	Tikslai	Priemonės	Atsakingi vykdytojai	Igyvendinimo terminai
1.	Kaupti ir analizuoti informaciją ir duomenis apie buvusias ekstremaliąsias situacijas, ekstremalius įvykius	Ekstremaliųjų situacijų ir įvykių duomenų fiksavimas	Ugdymo aptarnavimo skyriaus vedėjas, bendrabučio valdytojas	Nuolat
2.	Tikslinti ir koreguoti galimų pavojų ir rizikos analizę	Objektų priežiūra, rizikos vertinimas	Ugdymo aptarnavimo skyriaus vedėjas, bendrabučio valdytojas	1 kartą per 2 metus
3.	Tikslinti ekstremaliųjų situacijų valdymo grupės personalinę sudėtį	Grupės veiklos priežiūra	Gimnazijos direktorius	1 kartą per 2 metus
4.	Nagrinėti ir prireikus atnaujinti gimnazijos ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių planą	Plano vertinimas, atnaujinimas esant reikalui	Gimnazijos direktorius, Ekstremaliųjų situacijų valdymo grupė	1 kartą per 2 metus
5.	Informuoti gimnazijos bendruomenę ir visuomenę apie gimnazijos veiksmus ekstremaliųjų situacijų atvejais	Ekstremaliųjų situacijų valdymo plano paskelbimas interneto svetainėje	Gimnazijos IKT diegimo grupė	2015 m. vasaris
6.	Parengti gimnazijos bendruomenę veiksams ekstremaliųjų situacijų atvejais	Darbuotojų ir mokinių Priešgaisrinės saugos ir civilinės saugos mokymai, instruktažai, pratybos	Gimnazijos direktorius, Ugdymo aptarnavimo skyriaus vedėjas, bendrabučio valdytojas	Nustatomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Gimnazijos veiklos planu ir kitais dokumentais

Vilniaus lietuvių namų Ekstremaliųjų situacijų
valdymo plano
3 priedas

PERSPĖJIMO APIE EKSTREMALIĄ SITUACIJĄ AR EKSTREMALŲ ĮVYKĮ SCHEMA

Eil. Nr.	Pranešimą priimančios institucijos, tarnybos pavadinimas		Kontaktinė informacija
	Specialiosios tarnybos, kompetentinga institucija		
1.	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas	visą parą	Trumpieji tel. 01, 112 arba (8 5) 271 6866, faks. (8 5) 216 3494
2.	Vilniaus apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba	visą parą	Trumpieji tel. 01, 112 arba (8 5) 271 7539, mob. 8 686 25 601 faks. (8 5) 219 8801
3.	Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento Civilinės saugos skyrius	visą parą	Trumpieji tel. 01, 112 arba (8 5) 261 6480, mob. 8 686 24 232, faks. (8 5) 261 6480
4.	Policija	visą parą	Trumpieji tel. 02, 112
6.	Greitoji medicinos pagalba	visą parą	Trumpieji tel. 03, 112